

Cirkevná základná umelecká škola
Lučenec

Školský vzdelávací program

**KREŠŤANSKÁ VÝCHOVA A UMELECKÉ
VZDELÁVANIE
ISCED 2 B - 2.ročník**

Stupeň vzdelania – Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie - ISCED 2 B
Dĺžka štúdia – ISCED 2 B - prvý stupeň, druhá časť - najviac päť rokov
Forma štúdia - denná
Vyučovací jazyk - slovenský
Druh školy - cirkevná

Dátum schválenia pedagogickou radou - 02.9.2008 pre 1.ročníky
15.5.2009 pre 2. ročníky
25.4.2010 pre 3. ročníky
30.8.2011 pre 4 ročníky
25.9.2012 pre 1. ročník ISCED 2B
04.9.2013 pre 2 .ročník ISCED 2B

Miesto vydania - Cirkevná základná umelecká škola sv. J. Bosca
Ul. T. G. Masaryka 9, Lučenec

Vypracoval:
Gabriel Nagy
zást.riad. CZUŠ

Schválila:
Mgr. Gabriela Oravcová
riaditeľka CZŠ a CZUŠ

Kontakt:
czslc@stonline.sk
tel.: 421 4743 33787

OBSAH

- a) názov vzdelávacieho programu
- b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania
- c) stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti
- d) vlastné zameranie školy
- e) dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania
- f) učebné osnovy
- g) učebný plán
- h) vyučovací jazyk
- i) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní
- j) personálne zabezpečenie
- k) materiálno-technické a priestorové podmienky
- l) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
- m) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov
- n) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
- o) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

a) Školský vzdelávací program Cirkevnej ZUŠ - ISCED 2 B –
Kresťanská výchova a umelecké vzdelávanie pre CZUŠ
v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní

Školský vzdelávací program (ŠkVP) v ZUŠ sa realizuje na základe učebných plánov, učebných osnov, metodických materiálov, pedagogicko-organizačných dokumentov. Sú vypracované metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov, podľa ktorých sa uskutočňuje hodnotenie a klasifikácia výkonov priebežných aj na polročných a koncoročných vysvedčeniach, realizujú sa prijímacie, ročníkové a absolventské skúšky, v školách sú zriadené pedagogické a umelecké rady, odborné-metodické komisie, rodičovské združenia, rada školy a iné, ktoré sa podieľajú na kvalitnom fungovaní škôl.

ZUŠ sa v nezanedbateľnej miere zapájajú do verejnej kultúrno-spoločenskej činnosti. Vytvárajú personálne podmienky pre vznik rôznych neprofesionálnych súborov a aktivít v umeleckej oblasti. V niektorých regiónoch Slovenska tvoria jediný alebo podstatný zdroj kultúrno-umeleckých aktivít. V tejto súvislosti majú nezastupiteľné postavenie v sústave škôl.

Voliteľný obsah vzdelávania je napĺňaný v **školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) ZUŠ**, ktorý predstavuje druhú úroveň participatívneho modelu riadenia ZUŠ. Štát dáva dôveru ZUŠ, aby v spolupráci so širšou komunitou spoznali požiadavky obce, regiónu a premietli ich do obsahu vzdelania v rámci voľných hodín. Poskytuje ZUŠ možnosť profilovať sa a vychádzať v ústrety potrebám a záujmom žiakov.

Možnosti využitia voľného počtu hodín (v ŠkVP)

Učebné predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do Štátneho vzdelávacieho programu ako voliteľné predmety učebného plánu v jednotlivých odboroch ZUŠ, tvoria **voliteľnú časť vzdelávacieho programu ZUŠ**, t.j., nepovinné voliteľné predmety uvedené v platných učebných plánoch sa menia **navoľné hodiny**, ktorými škola disponuje v rámci školského vzdelávacieho programu a ktoré si ZUŠ sama zvolí a sama si pripraví ich obsah.

Hudobný odbor

2.ročník
ISCED 2 B

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu škôl, ktoré poskytujú mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých umeleckých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni (konzervatórium, stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo sa stať umeleckým amatérom.

Súčasná základná umelecká škola svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

b) Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Škola prostredníctvom ŠkVp chce dosiahnuť nasledovné ciele:

- upevňovať kreatívne myslenie
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrными centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ľudskej
- využívanie systému projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
  1. formou vytvárania integratívnych výtvarno-hudobno-scénických projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiacich v mieste školy)
  2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti , vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

c) Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

Žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy, dokladom o získanom stupni vzdelania je záverečné vysvedčenie s doložkou.

d) Vlastné zameranie a poslanie školy

CZUŠ svojim poslaním naplňa výchovu k umeniu cez umenie a pripravuje vynikajúce talenty školy na ďalšie hudobné, výtvarné štúdium a tanečné štúdium s heslom „*Božia láska prejavená v kráse umenia - premiéna vnútro človeka k lepšiemu...*“ i na verejnosti.

Poslaním CZUŠ je výchova k estetike, rozvíjanie záujmu o umenie, formovanie osobnosti žiaka cez jeho záujem učiť sa poznávať krásu ako dielo Stvoriteľa v tvorivých umeleckých činnostiach prepojením výchovnovyučovacieho procesu oboch škôl. Škola poskytuje priestor na rozvoj cirkevnej a liturgickej hudby, na vzdelávanie kantorov pre potreby katolíckej a evanjelickej cirkvi, ako aj pre potreby iných kresťanských spoločenstiev.

Dlhodobný zámerom CZUŠ je zapojenie I. st. CZŠ do prípravného ročníka v hudobnom, výtvarnom odbore alebo tanečnom odbore a v tejto spolupráci postupne vytvárať umelecké smerovanie CZŠ.

Hlavné špecifikum – spočíva vo výchove tzv. syntetickej formy mladého umelca vedená vychovávaný na základe kresťanských princípov výchovy. Táto syntetická spočíva v spojitosti súčasných trendov umenia a klasického spôsobu umeleckej výchovy. Toto špecifikum má poviesť absolventa školy k všeobecnej profilácii, ktorá mu umožňuje orientovať sa v rozličných umeleckých smeroch a tak nebyť viazaný len na určitý druh umeleckého prednesu. Výchovno-vzdelávací proces sa na našej škole prísne prispôbuje individualite každého žiaka, odvíja sa na základe aktívnej komunikácie s rodičmi a tak vytvára efektívne prostredia umeleckého rozvoja

Profil žiaka

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ZUŠ má žiak upevnené osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej, literárno-dramatickej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a prerozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Používa odborný jazyk, prostredníctvom ktorého komunikuje v oblasti hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa ZUŠ nižšieho sekundárneho umeleckého stupňa vzdelania.

Je založený na **kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách)**, ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa navzájom, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene **ide o spôsobilosť uplatniť svoje umelecké vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.**

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a**

sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci ZUŠ.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho primárneho umeleckého vzdelania, absolvent nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania má **osvojené tieto kľúčové spôsobilosti**:

(a) spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa

- je schopný využívať (svoje) osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvědomuje svoje silné a slabé stránky,
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných (pracovných a mimopracovných) životných situáciách,
- dosiahol základnú úroveň motivovanosti k celoživotnému učeniu sa,

(b) sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie,
- uplatňuje osobnostnú komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,

(c) spôsobilosť riešiť problémy

- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného umeleckého vzdelania, uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatňovať odborný prístup pri riešení bežných problémov,
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných,

(d) spôsobilosti občianske

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo,
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti,

(e) spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
- uvědomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj (aktuálny) osobný rozvoj a osobné ciele,

(f) spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na primeranej úrovni kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia,
- vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície,
- je schopný tvoriť a prijímať umenie,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),

(g) spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- v každodenných situáciách mať schopnosť (na rôznych úrovniach) používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (projekty, vystúpenia, koncerty, výstavy),
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

(h) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

– zavádzať informačné technológie a multimediálnu techniku do vyučovania v ZUŠ a rozširovať ponuky výchovy a vzdelávania a zvyšovanie jej kvality.

Sú rozdelené do troch častí (podľa stratégie informatizácie regionálneho školstva):

1. Integrovať IKT do vyučovania

- žiaci majú ziskávať nové IKT kompetencie,
- využívanie IKT kompetencií vo všetkých predmetoch,
- zmena vyučovacieho procesu na využívanie IKT - zmodernizovať obsah

predmetov s integráciou IKT vo vyučovaní.

2. Tvorba edukačného softvéru a obsahu v digitálnej forme

- podporiť a zabezpečiť pravidelný systém tvorby edukačného softvéru,
- príprava digitálnych učebných materiálov, digitálnych prameňov a iných učebných pomôcok,
- pripraviť elearningovú podobu učebných textov a materiálov tak, aby tieto zabezpečili doplnkovú formu vyučovania s podporou IKT,

3. Využitie IKT na spoluprácu medzi školami

- zakladanie regionálnych vzdelávacích sietí.

Eudia

- Zabezpečiť IKT kompetencie pre učiteľov
- systém kontinuálneho vzdelávania učiteľov v oblasti IKT.
- Finančne ohodnotiť učiteľa s IKT kompetenciami a prepojiť na kariérny rast.
- Zabezpečiť prípravu a posudzovanie edukačného softvéru a elektronických materiálov.

Infraštruktúra

- Zabezpečiť prístup k IKT pre žiaka a učiteľa

- IKT učebne
- každý žiak musí mať prístup k jednému počítaču,
- videoprojektory, interaktívne tabule,
- špecifický multimediálny hardvér, tlačiarne, skenery, videokamery, digitálne fotoaparáty.
- IKT pre učiteľov
- zabezpečiť prístup k sieti – prístup do internetu zo všetkých počítačov školy,
- vysokorýchlostný internet,
- bezdrôtové pripojenie wifi,
- vzdelávacie siete škôl.
- IKT vo vyučovacom procese a mimo vyučovania
- tvorba a koordinácia vývoja edukačného SW,
- vlastná webová stránka školy,
- národný a regionálne e-portály so zdrojmi edukačných materiálov pre školy.
- Zabezpečiť udržiavanie počítačov, chodu siete a jej bezpečnosť

Špecifiká IKT pre rôzne študijné odbory:

výtvarný

- počítačová grafika,
- spracovanie fotografií, výtvarných diel,
- počítačová animácia,
- práca s 3D modelmi,
- dizajn, tvorba prezentácií,
- encyklopédie výtvarných diel, galérií, múzeí,

hudobný

- elektronické hudobné nástroje, digitálne spracovanie hudby,
- špecifický hardvér,
- digitálne formáty zvukových nahrávok,
- komponovanie a ďalšie spracovanie materiálu,
- digitálne zdroje umeleckých diel,
- hudobné edukačné programy,

literárno-dramatický

- práca s literárnymi zdrojmi na internete,
- tvorba prezentácií,

Kompetencie žiaka (zručnosti, vedomosti, postoje)

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, odvodzovať abstraktné systémové vzorce, ovládajú na vyššej úrovni základy hudobnej, výtvarnej, literárno-dramatickej a tanečnej štruktúry, hudobnú, výtvarnú, literárno-dramatickú a tanečnú abecedu, terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, sú schopní verbálne a neverbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vzťahu výrazových prostriedkov hudby, výtvarného umenia, tanca, slova a ich účinku na seba a na diváka, poslucháča.

Sú oboznámení so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia, slovenskou ľudovou tradíciou (jej zvykoslovím)ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku.

Majú prehľad o historickom vývoji umenia v danom odbore, umeleckých štýloch, formách , tvorcach. Sú schopní samostatne získavať, spracovať a vyhodnotiť informácie. Ovládajú techniku umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Preniknutie do štruktúry daných odborov ZUŠ je na vekovo primeranej úrovni a individuálnych schopnostiach žiakov.

e) Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania na CZUŠ

Prípravné štúdium má najviac 2 roky /predškolské deti /MŠ/ a 1.r. ZŠ

Základné štúdium:

Prvý stupeň prvá časť najviac 4 roky žiaci 1. - 4. roč. ZŠ

Prvý stupeň druhá časť najviac 5 rokov žiaci 5. - 9. roč. ZŠ

Druhý stupeň najviac 4 roky

SŠŠ-najviac 4 roky

ŠPD-najviac 4 roky

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

- primárne umelecké vzdelanie - ISCED 1 B

Vyučovanie prebieha dvomi formami:

- *individuálne štúdium* /hra na nástroji v hudobnom odbore/

- *skupinové vyučovanie* /výtvarný odbor, hudobná náuka, zborový spev detí, zborový spev dospelých, komorná a súborová hra, literárno-dramatický výchova /

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

- nižšie sekundárne umelecké vzdelanie - ISCED 2 B

Vyučovanie prebieha dvomi formami:

- *individuálne štúdium* /hra na nástroji v hudobnom odbore/

- *skupinové vyučovanie* /výtvarný odbor, hudobná náuka, zborový spev detí, zborový spev dospelých, komorná a súborová hra/

1) Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a na druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúci ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.

2) Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.

3) Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

Vyučovanie v CZUŠ prebieha podľa Vyhlášky MS SR o ZUŠ č.324/2008 a Vyhlášky 245 z 15.júla 2011 s ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR 324/ 2008

f) Učebné osnovy ZUŠ v rámci aplikácie v odboroch a predmetoch

Predmet - klavír - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom mškolstva dňa 20.augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

1,5 hodín

1 hodina – štvorročná hra

Výchovno - vzdelávací cieľ:

Výchovno-vzdelávací cieľ je zameraný na návrat učiva z minulých rokov, ktoré spája u žiaka vyváženosť v motorickom, sluchovom a harmonickom chápaní a stvárnení hraných skladieb. V pedagogickom prístupe dbať na rozvíjanie samostatnosti žiaka, aktivizovať jeho vlastný názor na umelecké dielo a podporovať iniciatívu tvorivej činnosti. Cieľom 2.roč. nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania je naďalej rozvíjať individuálne schopnosti žiaka a usmerňovať jeho osobnostný hudobný prejav. Viest' ho k prirodzenému prednesu podľa štruktúry, formy, tempa hraných sklad. Naďalej pestovať vôľovú vlastnosť, trpezlivosť, pravidelnosť a radosť z klavírnej hry. Rozvíjať medzipredmetové vzťahy s HN a prispôbiť sa požiadavkám v jednotlivých tematických okruhoch.

Obsah:

- Rozvíjať vnútorný sluch a sluchovú predstavu hranej skladby.
- Zdokonalovať kultivovanosť tónu a dynamické stvárnenie
- Jasne rozlišovať štylovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb.
- viest' žiaka ku vnímaniu, pochopeniu a prednesu väčších cyklických skladieb –(variácie, sonátny, sonáty)
- Rozvíjať a upevňovať pasážovú techniku na väčších plochách.
- Zväčšovanie rozpätia prstov – akordická a oktávová hra

- Zložitejšie melodické ozdoby.
- Prehĺbiť rytmické čítanie – polyrytmia.
- Rozvíjanie uvedomelej hudobnej pamäti na základe harmonického rozboru skladieb
- V oblasti hudobných foriem sa prispôbiť výuke HN
- Rozvoj kantilény a polyfónnej štruktúry v skladbách
- Rešpektovať emočný vývoj žiaka v 2.roč. ISCED 2B
- Hra 4 ručná hra
- Hra z listu-individuálne podľa zväženia pedagóga

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Akceptovanie základných didaktických zásad v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a to: Zásada postupnosti, uvedomelosti a aktivity. Medzipredmetové spojenie hudobnej náuky s praxou, zásada primeranosti, individuálneho prístupu, názornosti, sústavnosti a spätnej väzby. V podmienkach CZUŠ vzhľadom k tomu, že dominuje individuálna forma vyučovania, dávame dôraz na zásady primeranosti a schopností jednotlivých žiakov. Individuálny prístup v oblasti výuky klavírnej hry sa neustále mení a prináša nové výzvy.

Základné prostriedky potrebné pre dosiahnutie stanovených cieľov sú nasledovné: Rozvíjanie pianistických zručností a kultivovaného prednesu. Vyššie nároky na štýlovosť, charakter, interpretácie skladieb. Rozvíjanie emočnej stránky žiaka pri reprodukcii daného notového materiálu. Viest' žiaka k samostatnej pedalizácii, k vyrovnanej pasážovej technike, v rýchlych tempách. Rozvíjanie inštrumentálnych návykov a využívanie polyfónnych prvkov. Zvládnutie melodických ozdôb - príraz, nátril, obal, skupinka, glizando. Samostatnosť v používaní synkopického a súčasného pedála. Vkusná a primeraná agogika, hra spamäti, rozvoj harmonického čítania s použitím základných harmonických funkcií.

Výstupy:

Formy:

- Verejné koncerty
- Triedne prehrávky
- Verejné vystúpenia podľa požiadaviek verejnosti

Všetky uvedené formy výstupov sú verejné. Konajú sa za prítomnosti pedagóga, rodičov alebo komisie.

Výstup	Požiadavky
<p>- interpretovať všetky žánre, formy a štýly vo veku primeraných skladbách - zahrať skladby väčšieho rozsahu a formy</p> <p>- uvedomenie pracovať s polyfóniou - pracovať s pedálom / súčasný, synkopický/</p> <p>- podľa vlastnej tvorivej fantázie vytvoriťagogické zmeny, artikuláciu, dynamiku - docieľať vyrovnanosť hry v rýchlejších tempách, rozvíjanie hry pamäti</p> <p>- zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby - rozvíjať dokonalú interpretáciu a schopnosť k samostatnému štúdiu</p>	<p>- V priebehu školského roka je žiak povinný naučiť sa 8-9 rozmanitých hudobných skladieb, z toho 3-4 etudy, 2 skladby polyfonické, 1 skladba cyklickej formy a 1-2 prednesové skladby z obdobia romantizmu 1-2 skladby 20.st.</p> <p>Stupnice: všetky stupnice dur aj mol od bielych kláves.</p> <p>cez 4 oktávy v rovnom pohybe a v kombinovanom pohybe</p> <p>Akordy: štvorhlasný kvintakord s obratmi spolu, tenuto, staccato.</p>

Odporúčaná klavírna literatúra:

Etudy a technické cvičenia

CZERNY: op. 261 125 pasážových cvičení

op. 718 Etudy pre ľavú ruku

op. 849 Príprava zručnosti

op. 299 Škola zbehlosti

op. 337 40 denných cvičení

Album etud V,

Heller: Etudy

B. BARTÓK: Zongorázii fúszág I, EMB

Detom I, 2.-6.r.

Detom II, 2.-6.r.

Detom III, 2.-7.r.

BERGER: Invencie

P. BLATNÝ: Sešit pro mládež, Supraphon, 4.-6.r.

V. BLAŽEK: Ctveroinstruktivních skladbicek, Panton, 4.-6.r.

D. CIMAROSA: Vybrané sonáty, Muzgiz, 4.-7.r.

J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akwarely) 4.-7.r.

Classiciboemici II

M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon 4.-6-r.

Collectioclavichordium I – ľahké úpravy piesní a tancov z uchovaných pamiatok na

Slovensku – Uhorská zbierka. Tabulatura Vietoris, Melodiarium A. Szirmay-Keczer atd.

Collectioclavichordium II – detto pre 4. ročník až 7.roč.

Czytankimuzyczne 2 (r. E. Alberg) PWM 3.-6.r.

P. I. ajkovskij: Album pre mládež, op. 39, SHV, 2.-6.r.
 České sonatíny (Emingerová), Supraphon SHV, 3.-7.r.
 Českí mistři, 18. st. SHV, 2.-7.r.
 2, PWM, 3.-7.r.
 3, PWM, 4.-7.r.
 I. DIBÁK: Suity
 I. DIBÁK: Criečky
 L. DUSÍK: Sonatíny, op. 20 (r. Kundera), 4.-6.r.
 B. DVARIONAS: Malá suita (Valčík, Mlyn)
 K. FLEK: V léte na louce, SNKLHVU 1960
 40 melodických etudprozacátecníky , op. 32
 60 lahkýchklav. skladieb pre zaciatočníkov, op 36, II, GMI, Moskva 1957
 A. GLIER: ZwölfKinderstücke, op. 31, Peters, 4.-6.r.
 A. GRECANINOV: Štastnéshledání, op. 119
 A. GRECANINOV: Sklenené pery, op. 123, 3.-4.r., Moskva 1957
 A. GRECANINOV: Op. 109 (Rozbitá hracka)
 Op. 118 (Východní melodie)
 C. GREGOR: Vyhrávanky (r. J. Dostál), Supraphon, 4.-7.r.
 E.H.GRIEG: Lyrické skladby I, 4.-7.r.
 J.HATRÍK: Devät malých prelúdií
 J.HATRÍK: Malá suita
 J.HATRÍK: Hniezdenie v strunách – pre klavír a prázdne gitarové struny
 J.HATRÍK: Suita“ H CH-A“ zo spevohry Statocný cínový vojáček pre mladých klaviristov
 J.HATRÍK: 3. rozprávka pre Barborku – Bracek a sestricka
 J.HATRÍK: 2. rozprávka pre Barborku – Žabí král
 J.HATRÍK: 1. rozprávka pre Barborku – O srncekoviParožtekovi
 J.HATRÍK: O troch panáčikoch a zrkadle
 J. HAYDN: KleineTänze fürJugend
 NeuesKlavierbüchlein, Litolf,4.-6.r.
 G.F. HÄNDEL: ZvölfleichteKlavierstücke, (Büllo, Teichmüller), Peters, 4.-6.r..
 Vstávanky a uspávankyJ.
 L. HOLOUBEK: Detské hry a radosti
 L. HOLOUBEK: Deti v prírode
 J. HORÁČEK: Daleká plavba
 Tercie (Mladá Boleslav1994)
 E. HRADECKÝ: Detský karneval
 Malé jazzové album
 M. HUNDIAK: Cirkus – miniatúry na klavír pre deti, PWM, 3.-6.r..
 Písničkypro klapky, Panton 1970
 Kouskypro klavír v snadném slohu, 1965
 A.CHACATURJAN: Andantino (KinderalbumfürKlavier)
 M. IGLO: Abeceda, 24 instrukt. miniatúr (r. B. Kabelácová), Panton 1969, 3.-6.r.
 M. IGLO: 100 osmitaktovýchcvicenípronejmenšíklaviristy
 L. JANÁČEK: Téma s variáciami (Zdenciny variace)
 V. JÍROVEC: Allegro moderato zo sonáty c. 2 Ed. LŠU
 12 valčíkupro klavír v snadném slohu, 1965
 Š. JUROVSKÝ: Malý tanec.

Vybrané skladby pro děti, op. 27, 2.-6.r.
 D. KABALEVSKIJ: Žert
 30 detských skladebop. 27 (r. S. Rauble), PWM, 2.-6.r.
 P. KADOSA: 4 zongoradarabgyermekeknek, Bp.1935
 D. KARDOŠ: Klavírne skladby pre mládež, op. 27 (r. Macudzinski) 4.-6.r., Bagately
 D. KARDOŠ: Tanec pre Danku.
 Z. KODÁLY: Detské tance
 M. KONVALINKA: Malá klavírní suita
 L. KOŽELUH: Pastorale – andantino, EdLŠU 1962. c.4
 Klasikové a jejichsuocasníci II
 Prednesová abeceda 1 (r. R. M.) SVKL 1955, 4.-7.r.
 S. MAJKAPAR: Miniaturyop. 33, 2.-7.r.
 Klavírne skladby, Supraphon 3.-6.r.
 . MEIER: Desat malých skladieb pre klavír (r. Holicová) Panton 1968, 3.-5.r.
 W. A. MOZART: Szkcicowniklondynski, PWM, 2.-6.r.
 Chléb s máslem, Praha
 W.A. MOZART: 14 skladieb mladého Mozarta
 M. NOVÁK: 1, klavírna suita
 V. NOVÁK: Mládí, op. 55 – drobné klav. skladby, zoš. 1., 4.-6.
 ÖREG GYERMEKTÁNCOK ZENEMŰKIADÓ Bp
 K. ODSTRCIL: Ptací strom, Panton 3.-7.r.
 K.ODSTRCIL: Vesmírny chlapec
 P. PERKOWSKI: Lahké skladby pre klavír, PWM, 4.-6.
 PIANO PROGRESSIVE: W. A. MOZART 0-1 Kvinta .
 Prechádzka storociami (Beethoven, Dowell, Händel, Rameau, Schumann, Szymanowski)
 S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964, 3.-7.r.
 RÁNKI: Sedem lahkých skladieb na vietnamské melódie, EMB, 4.-6.r.
 REINER: Sedmskladebpro děti, Supraphon, 4.
 A. ROWLEY: Von ElfenundFeen, op. 38, Peters,
 E. SATIE: Detské kresbičky
 M. SCHMITZ: 16 new ragtimesfor piano
 Terminal 1992
 R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68, 2. - 7. r.
 K. SLAVICKÝ: Klavír a mládí, 10 skladebpro mládež (r. Kleinová) 1966, Panton, 4. – 6.r.
 L. SLUKA: Hrátky, Panton 1970
 L. SLUKA: Malá klavírní suita (r. Resler), Panton, 4. – 6. r.
 B. SMÍTEK: Devet malých skladeb, SHV 1962
 Sonatíny, výber pre klavír 2. d. (S. Raube) 4. – 6. r.
 K. SOROKIN: Detská sonatína, Moskva
 Detský album, Moskva
 Staré tance pre děti, EMB, 3. – 6. r.
 Stará nemecká klav. hudba, EMB, 4. – 7. r.
 Staré tance pro klavír (r. Šetková), 4. – 6. r.
 Staré tance pro děti, Zenemükiadó, 3. – 6. r.
 G. SVIRIDOV: Album pre děti, 3. – 7. r.
 T. SZELIGOWSKI: Sonatina C dur
 D. ŠOSTAKOVIC: Tance panenek (Gavotta a Tanec)

TANDLER: Klavírne skladbčky
 G. H. TELEMANN: Dve skladbičky, Ed. LŠU
 VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrovca
 I. VALENTA: Nové Vianoce
 Zbierak nemeckých skladateľov 17. a 18. st.
 ZELJENKA: 31 klavírnych drobností pre deti
 I. ZELJENKA: Album pre mladých klaviristov
 J. ZIMMER: Klavírne drobnosti op. 95, OPUS 1982
 ZIMMERMANN: Prelúdium
 Skladby s polyfónnymi prvkami
 B. BARTÓK: Mikrokozmos
 Dawne tance i melodie PWM
 G. F. HÄNDEL: LeichteTanzeundStucke
 D. KRÍŽKOVÁ: Prvníknížkapolyfónní hry
 A. GEDIKE: Invencia, Prelúdium
 Z. KODÁLY: 24 kis kánon a feketebuleten
 G. F. TELEMANN: Klavírna knižocka
 J. G. TÜRK: 60 Handstucke
 Zborník polyfónnych skladieb
 J. F. DANDRIEU: Suita c. 3
 Alte Meister – LeichteKlavierstucke
 Š. NÉMETH – ŠAMORÍNSKY: Lýdická tónina (A. Pappová: Album pre mládež
 P. PRKOWSKI: Latweutworky na fortepajn, Kanon
 Polyfonické skladby sov. Skladateľov (r. K. Sorokin)
 Kvinta Prague 1991
 Piano Progressive: Barowueo
 CollectioClavichordium Výber tancov a piesní z rukopisov a zbierok
 17. a 18. st. na Slovensku I. diel II. diel, SHF 1993
 Skladby väčšej formy (sonatíny a variácie)
 B. BARTÓK: Mikrokozmos III, IV, Variácie
 I. BERKOVIC: Sonatína C dur (r. Milic)
 L. v. BEETHOVEN: Sonatína F dur, G dur
 J. BENDA: Sonatína a mol
 V. BOKES: Sonatína
 M. CLEMENTI: Sonatína G dur
 Sonatína C dur, op. 36 c. 1
 D. CIMAROSA: Sonáta Es dur
 A. DIABELLI: Sonatína c. 1 G dur
 I. DIBÁK: Rondíno pre klavír a sláč. orchester (Úprava pre 2 klavíre)
 A. GEDIKE: op. 36 sonatína, téma s variáciami
 J. HATRÍK: Variácie na synovu tému
 J. HAYDN: Roxolane
 D. KABALEVSKIJ: op. 51, No 1: Variácie na ruskú národ. Piesen F dur
 W. A. MOZART: Sonatína C dur
 Variácie C dur
 C. REINECKE: Sonatína C dur
 K. SOKORIN: Detská sonatína

Téma s variáciami

A. ŠTEJBELT: op. 33. Sonatina

Štvorročné skladby

Album čtyrručných skladeb starých českých mistrů (Kleinová, Fišerová, Müllerová)

B. BARTÓK: Mikrokozmos II, c. 43, 44 (2 klavíry) EMB

L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters, 3. – 7. r.

K. BENDL: Z detského sveta

I. BERKOVIC: Čtyrruční skladby pro klavír, op. 30

I. BERKOVIC: Fortepianniansambli, Kyjev 1962 (2 kusy pre 2 klavíry)

Z. BLAŽEK: Písničky na dobrou noc

A. DIABELLI: Radosti mládí, op. 163, výber

Sonáta, op. 73 (R. Schulze), Litolff

Op. 32, 33, 37, 38

DIBÁK: Arabesky

M. DLOUHÝ: Čtyrruční skladbičky pro všední den

Z. FIBICH: Čtyrruční skladby

Rozsah repertoáru prezentovaného v rámci polročnej a záverečnej triednej prehrávky je v plnej kompetencii vyučujúceho hlavného predmetu.

Predmet - keyboard - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom mškolstva dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

1,5 hodín

1 hodina – štvorročná hra

Výchovno - vzdelávací cieľ:

Výchovno-vzdelávací cieľ by mal tvoriť ucelený a premyslený systém na seba naväzujúcich postupností. Prehlbovať technickú zručnosť, obohacovať interpretačnú pohotovosť. Viesť žiakov k štúdiu rozmanitých hudobných žánrov (skladby barokovej, klasickej, romantickej, hudby tanečnej populárnej a jazzovej). Rozvíjať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov. Posudzovať na základe individuálnych návrhov žiaka v rámci prednesovej literatúry za pomoci využitia IT.

Obsah:

-Sledovať sluchovú predstavu skladby.

-Skoky, trilok, tenuto, portamento, zložitejšie melodické ozdoby.

-Upevňovať pasážovú techniku na väčších plochách.

-Zväčšovanie rozpätia prstov

-Stupnice (durové, molové,)

-Akordy (štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord, akordy s pridanou sextou).

- Rozvíjať rytmické cítenie – polyrytmia.
- Štúdium rytmov – swing, blues, ragtime, disco...
- Využívanie zvukových efektov, úvod do základov programovania, využívanie pamäte nástroja
- Rozborom skladieb podporiť rozvinutie hudobnej pamäti
- Rešpektovať emočný vývoj žiaka v danom ročníku
- Hra 4 ručná
- Hra z listu-individuálne podľa zväženia pedagóga

Hudobný materiál:

- E. Spačil: Hrajeme s Yamahou – Edys Score 1992
- K. Baker. Lets play keyboard – Wise publications
- sledovať a dopĺňať dostupný hudobný materiál vhodný pre hru na keyboarde (syntetizátore) a podľa vlastného uváženia ho zaradiť do výučby žiakov 5.-7. roč.
- výber skladieb: Jak hrát pop&rock album 1.-5. roč.

Výber z klavírnej literatúry:

- J.S.Bach: Knižočka skladieb pre A.M.Bachovú
- J.S.B. Malé prelúdia a fugetty
- D.Křížková: 2.knižka polyfónní hry
- C.Czerný: op.261, op.849 (výber)
- Album etud III., IV,V
- M. Dvořák: Jazzové klavírne utudy I. diel,II.diel
- E.Hradecký:Jazzové cvičenia

Ľubovoľný výber skladieb 20. storočia

Predmet - hra na husle - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom mškolstva dňa 20.augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Hra na nástroji: 1,5 hodín
Komorná hra: 1,5 hodín

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Zdokonaľovať hru v polohách (tretia, piata). Stupňovať nároky na techniku oboch rúk. Ďalej rozvíjať hudobné cítenie žiakov, upevňovať intonačnú čistotu a tónovú predstavivosť. Jedenkrát mesačne zaradiť do vyučovania komornú hru alebo hru z listu. Zdokonaľovať hru spamäti.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Cvičenie stupníc cez 2-3 oktávy + rozložené akordy. Stupňovať nároky na kvalitu tónu. Zdokonaľovať výmeny polôh. Kultivovať vibrato. Rozvíjať pohotovosť v čítaní nových notových textov – hra z listu. Pokračovať v nácviku výrazových prvkov – vibrato, dynamika, frázovanie.

Odporúčany hudobný materiál:

V. Kořínek: Stupnice
O. Ševčík: Technické cvičenia op. 2, zošit 8
O. Ševčík: op. 2, zošit 6
F. Wohlfahrt: Etudy op. 45 – výber
E. Kayser: Etudy op. 20 – výber
C. Ph. E. Bach: Menuet
J. Mattheson: Air
N. Baklanova: Sonatína
A. Vivaldi: Koncert G-dur
V. Kořínek: Téma a 3 variácie
G. B. Pergolesi: Aria
K. Ditters von Dittersdorf: Nemecký tanec
F. Seitz: Žiacky koncert D-dur
J. Kowalski: Radostná nálada

Výstupy:

Na štvrtročných a ¾-ročných triednych seminároch žiaci prezentujú technickú vyspelosť nástrojovej hry za uplynulé obdobie. Na polročných a záverečných triednych prehrávkach za prítomnosti verejnosti majú žiaci vedieť zahrať 1-2 prednesové skladby so sprievodom klavíra. Žiaci tiež vystupujú na žiackych koncertoch, zúčastňujú sa na rôznych súťažiach ... Podľa požiadaviek farnosti a ďalších organizácií mesta Lučenec sa žiaci zapájajú do rôznych verejných vystúpení a týmto spôsobom aktívne reprezentujú Cirkevnú ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci.

Žiakom sa tiež odporúča návšteva koncertov, na ktorých sa prezentujú husle a komorná hra sláčikových nástrojov.

Predmet - hra na gitaru - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom školstva dňa 20.augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Hra na nástroji: 1,5 hodín

Komorná hra: 1,5 hodín

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Nadalej pracovať na zvyšovaní technickej vyspelosti žiaka. Dať mu priestor na sebarealizáciu pri výbere technických a výrazových prostriedkov skladieb, aby si vytvoril slušný repertoár skladieb a mohol sa prezentovať na kultúrnych podujatiach. Zdokonaľovať techniku pravej ruky, samostatného vedenia hlasov a využívať ju pri interpretácii skladieb. Týka sa to najmä polyfónnych skladieb, ale platí to i pri homofónnych skladbách. Viest' žiaka k hre a poznávaniu rôznych štýlo-

vých období. Zapájať ho do komornej hry, rozširovať jeho schopnosti hry podľa akordických značiek.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Samostatná činnosť prstov ľavej ruky v skupinách. Vzostupné, zostupné a zmiešané legato vo štvorici a päťici tónov. Nácvik a použitie náročnejších melodických ozdôb – nátril, mordent, skupinka. Skvalitňovať tón a rozširovať možnosti rôznych úderových variantov prstov pravej ruky. Náročnejšie rytmické útvary – bodka za osminovou notou, bodka za šestnástinovou notou, kvintola, sextola. Správne rytmické prevedenie vo viachlasných skladbách. Progresívna dynamika v skladbách, farebné odtiene. Hrať skladby aj vo vyšších polohách. Hrať durové a molové stupnice – dvojkľávkové, trojkľávkové. Kadencie dur + mol, arpeggio. Hrať podľa akordických značiek.

Odporúčaná hudobná materiál:

M. Carcassi: Etudy
N. Coste: 25 etud
M. Giuliani: Etudy
C. Süsler: Etudy
C. Süsler: Skladby pre gitaru
J. A. Losy: Skladby pre gitaru – Menuety, Sarabandy
D. Martinček: Prednesové skladby pre mladých gitaristov
F. Sor: Výber skladieb pre gitaru
Komorná hra – C. Süsler, F. Carulli, B. Henze ...

Výstupy:

Na štvrtročných a ¾-ročných triednych seminároch žiaci prezentujú technickú vyspelosť nástrojovej hry za uplynulé obdobie. Na polročných a záverečných triednych prehrávkach za prítomnosti verejnosti majú žiaci vedieť zahrať 1-2 prednesové skladby. Žiaci tiež vystupujú na žiackych koncertoch, zúčastňujú sa na rôznych súťažiach ... Podľa požiadaviek farnosti a ďalších organizácií mesta Lučenec sa žiaci zapájajú do rôznych verejných vystúpení a týmto spôsobom aktívne reprezentujú Cirkevnú ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci.

Žiakom sa tiež odporúča návšteva koncertov, na ktorých sa prezentuje nástroj gitara.

Predmet - hra na zobcovú flautu - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom mškolstva dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Hra na nástroji: 1,5 hodín

Komorná hra: 1 hodín

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Základným nástrojom naďalej zostáva altová zobcová flauta. Je však možné v závislosti na fyzických a hráčskych dispozíciách žiaka zaviesť aj nácvik hry na tenorovej, prípadne na basovej zobcovej flaute. Je potrebné klásť dôraz na výrazovosť hry, na rozvoj zvukovej predstavivosti, imaginácie a na tvorivú samostatnosť žiaka v oblasti výrazu. Ťažiskom vyučovacieho procesu v tomto smere môže byť aj komorná hra (duo, trio, kvarteto) prípadne aj kombinácia s inými nástrojmi, čomu podlieha i voľba vhodného notového materiálu.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Zdokonaľovať techniku dýchania, najmä v dlhých frázach. Získané poznatky o vhodnom umiestňovaní nádychu z predchádzajúceho štúdia uplatňovať a rozširovať v podmienkach komornej hry. V týchto špecifických podmienkach je žiak nútený prispôbiť všetky súčasti hry (intonácia, rytmus, výraz, dynamika ...) k spoluhráčom, t. j. aj iným nástrojom. V prípade prechodu na tenorový nástroj je potrebné upozorniť na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty in C. Hrať durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, T⁵ + obraty, D⁷, zm⁷ + obraty v celom rozsahu nástroja.

Odporúčaný hudobný materiál:

Klement, M.: Škola hry na altovú zobcovú flautu, 2. diel – výber
Martinček, D.: 13 cvičení pre altovú zobcovú flautu
Giesbert, J. B.: 15 Solostücke von Meistern des 18. Jahrhunderts (15 cvičení majstrov 18. st.)
Daniel, L.: Základy techniky pre altovú zobcovú flautu 1. diel
Steeps, H. U.: Das tägliche Pensum (Denné cvičenia pre pokročilých)
Loeillet, J. B.: 12 Sonaten für Altblockflöte und Basso continuo
Purcell, D.: 3 Sonaten F-dur, d-mol, C-dur für Altblockflöte und Basso continuo
Mancini, F.: Sonáta d-mol pre zobcovú flautu a klavírny sprievod
Händel, G. F.: 6 sonát pre flautu a klavírny sprievod
Pepusch, J. Ch.: 3 Sonaten für Altblockflöte und Basso continuo
Loeillet, J. B.: Trio Sonate F-dur für Altblockflöte, Oboe und Cembalo
Telemann, G. Ph.: Trio g-mol für Altblockflöte, Violine und Basso continuo

Výstupy:

Na štvrtročných a ¾-ročných triednych seminároch žiaci prezentujú technickú vyspelosť nástrojovej hry za uplynulé obdobie. Na polročných a záverečných triednych prehrávkach za prítomnosti verejnosti majú žiaci vedieť zahrať 1-2 prednesové skladby so sprievodom klavíra alebo iného sprievodného nástroja rôzneho štýlového i tempového charakteru. Žiaci tiež vystupujú na žiackych koncertoch, zúčastňujú sa na rôznych súťažiach ... Podľa požiadaviek farností regiónu a ďalších organizácií v meste Lučenec a jeho okolí sa žiaci zapájajú do rôznych verejných vystúpení a týmto spôsobom aktívne reprezentujú Cirkevnú ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci. Žiakom sa tiež odporúča návšteva koncertov, na ktorých sa predstavuje hudobný nástroj zobcová flauta.

Predmet - hra na priečnu flautu - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom školstva dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Hra na nástroji: 1,5 hodín

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôzne hudobné žánre (tance, pochody, piesne), ako aj rôzne štýlové obdobia. Na vybraných skladbách by žiak mal realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na flaute (nasadzovanie, tenuto, legato, rozširovanie dynamickej škály, rozsah nástroja, a pod.) a ďalej rozvíjať svoj hudobný prejav. Príležitostným hraním dvojhlasu vzbudiť u žiaka záujem pre hru v komorných zoskupeniach v ďalších ročníkoch. Do ročníkového plánu zaradiť najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Sústavne pracovať na predĺžení výdychu prostredníctvom intenzívnych cvičení dlhých tónov v celom zvládnutom rozsahu nástroja. Vyrovňovanie polôh, zväčšovanie dynamickej škály, hladké legato, ušľachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov. Rozsah nástroja zvládnuť chromaticky v rozpätí: $c^1 - a^3$. Stabilizovanie hry tenuto a legato. Hra stupnic: durové + molové harmonické a melodické do 4# a 4b v zvládnutom rozsahu, T^5 , D^7 , zm^7 + rozklady.

Odporúčaný hudobný materiál:

M. Moyse: Začínajúci flautista
E. Towarnicki: Škola hry na flautu 1. diel – pokračovanie
D. Popp: Škola pre začiatocníkov
E. Köhler: Škola hry na flautu
E. Prill: Škola hry na flautu
N. Platonov: Škola hry na flautu
G. Gariboldi: Cvičenia pre začiatocníkov
F. Tomaszewski: Výber etud pre flautu – 1. diel
R. Gruber: Rozfúkaj sa pišťaľôčka
J. Francl: Pastorálna suite
I. Kovács. – V. Bántai.: Fuvolamuzsika kezdők számára
J. Haydn: Menuet
M. Iglo: Maličkosť pre flautu
I. Kapr: Pískánky
V. Bachtíková: Libeňské obrázky

Výstupy:

Na štvrtročných a ¾-ročných triednych seminároch žiaci prezentujú technickú vyspelosť nástrojovej hry za uplynulé obdobie. Na polročných a záverečných triednych prehrávkach za prítomnosti verejnosti majú žiaci vedieť zahrať 1-2 prednesové skladby so sprievodom klavíra alebo iného sprievodného nástroja rôzneho štýlového i tempového charakteru. Žiaci tiež vystupujú na

žiackych koncertoch, zúčastňujú sa na rôznych súťažiach ... Podľa požiadaviek farností regiónu a ďalších organizácií v meste Lučenec a jeho okolí sa žiaci zapájajú do rôznych verejných vystúpení a týmto spôsobom aktívne reprezentujú Cirkevnú ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci.

Žiakom sa tiež odporúča návšteva koncertov, na ktorých sa predstavuje hudobný nástroj priečna flauta.

Predmet - hra na klarinet - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom školstva dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Hra na nástroji: 1,5 hodín

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Zdokonaľovať kultúru tónu, dbať na rozvoj hudobných schopností žiaka – sluch, rytmus, pamäť ... Upevňovať hru legato a staccato. Hra v základných dynamických odtieňoch – pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo, decrescendo. Základy hry z listu.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Rozširovať rozsah tónov – d³, es³, e³. Dôsledne dbať na presnú a vyrovnanú prácu prstov v legate. Cvičiť artikuláciu po 3 a 4 tónoch. Prostredníctvom dlhých tónov v stupniciach rozvíjať a skvalitňovať prácu s tónom. Hrať piesne a ľahšie melodické inštruktívne skladby. Stupnice: C, G, D, A, E, F, B, Es + durové kvintakordy.

Odporúčany hudobný materiál:

B. Zákostecký: Škola hry na klarinet – 1. diel – pokračovanie

S. V. Rozanov: Elementárna školy hry na klarinet

J. Kratochvíl: Škola hry na klarinet – výber cvičení

F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette

R. Gruber: 50 národných písní pro 2-3 klarinety

A. Doležal: Detské nálady

L. Daniel: Rozfúkaj sa píšťalôčka

J. Kuszing – I. Máriássy: Klarinétmuzsika 1.

J. Francl: 3 inštruktívne skladbičky

B. Zákostecký: Prednesové skladby pre klarinet a klavír

Výstupy:

Na štvrtročných a ¾-ročných triednych seminároch žiaci prezentujú technickú vyspelosť nástrojovej hry za uplynulé obdobie. Na polročných a záverečných triednych prehrávkach za prítomnosti verejnosti majú žiaci vedieť zahrať 1-2 prednesové skladby so sprievodom klavíra alebo iného sprievodného nástroja rôzneho štýlového i tempového charakteru. Žiaci tiež vystupujú na

žiackych koncertoch, zúčastňujú sa na rôznych súťažiach ... Podľa požiadaviek farností regiónu a ďalších organizácií v meste Lučenec a jeho okolí sa žiaci zapájajú do rôznych verejných vystúpení a týmto spôsobom aktívne reprezentujú Cirkevnú ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci. Žiakom sa odporúča návšteva koncertov, na ktorých sa predstavuje hudobný nástroj klarinet.

Predmet - spev, hlasová výchova - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom školstva dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Spev: 1,5 hodín

Sprievod: 0,5 hodín

Obligátny nástroj: 0,5 hodín

Zborový spev: 2 hodín

Výchovno-vzdelávací cieľ:

Nadalej rozvíjať, upevňovať a kultivovať spevácke návyky a vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, zdokonaľovať plynulé spievanie kantilény. Udržiavať záujem žiaka o spev ako prostriedok vyjadrovania. Zdokonaľovať hudobnú pamäť a tónovú predstavivosť, rozvíjať pohotovosť, schopnosť samostatného štúdia. Rozvíjať talent. Rozširovať hlasový rozsah do vyšších polôh - rozvoj hlavového tónu, pritom dbať na individuálne schopnosti žiaka. Sólový a komorný výber skladieb obohatiť o duchovné piesne.

Prostriedky na dosiahnutie cieľov:

Zdokonaľovať reberno-bránicové dýchanie, budovať dychovú oporu. Aktívne vnímať dychový aparát. Oboznámiť so základnými pojmi fyziológie hlasu, tvorby tónu. Uvedomene spájať hrudnú a hlavovú rezonanciu (navodenie voix mixtu) Vyrovnávať vokály v celom hlasovom rozsahu, podľa individuálnych schopností žiaka. Cvičenia na zdokonalenie plynulej kantilény. Komorný spev.

Kompetencie:

Žiak je schopný vybraný repertoár spievať intonačne čisto, rytmicky a melodicky správne, technicky na dostatočnej dychovej opore, (frázovanie). S primeraným použitím výrazových prostriedkov zaspievať 15 - 20 piesní.

Výstupy:

Žiak dokáže intonačne čisto, melodicky a rytmicky presne zaspievať piesne rôzneho štýlu a charakteru vybrané primerane veku s inštrumentálnym sprievodom alebo a capella. Verejné vystúpenie 1 - 2 x za polrok - (podľa individuálnych schopností žiaka).

Doporučené hudobno - pedagogické materiály:

A. Tichá: Učíme deti zpívat

J. Vydrová: Rady ke zpívání

B. Chládková - J. Snížková: Šlabikár začínajúceho speváčika

I.Dibák: Ej ,háje, háje
E.Suchoň: Štyri ľudové piesne
L.Janáček: Moravská lidová poezie v písních
L.Janáček: Dvadsaťšesť ľudových balad,
V.Figuš- Bystrý : Slovenské ľudové piesne
M.Schneider -Trnavský: Slovenské národné piesne I. - V.
K.Lapšanská: Do, re, mi, fa
A.Trokanová: Detský rok
A.Korinská: Piesne pre výchovu spevákov
T.Frešo : Stupnica piesní, Detským srdciam
J.Snížková: Zimné písne
I.Valenta: Vianoce sa priblížili
Ja pesnička I.,II.
písničky z pohádek a detských filmů 1.,2.
Duchovné piesne
Italian Renaissance Song /pre spev a gitaru/.
J.Krčmérová: Piesne piatich storočí

Predmet - hudobná náuka - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Pokračovať v cieľavedomom rozširovaní hudobného obzoru žiakov, využívať ich skúsenosti a vedomosti získané v predchádzajúcich ročníkoch. Brať do úvahy prudký fyzický a psychický vývoj žiaka. Hudobnými činnosťami usmerňovať emocionálny vzťah k životu i okoliu a rozvíjať aj intelektuálnu stránku osobnosti žiaka. Okruh pôsobenia hudby na žiaka rozširovať z predmetu hudobná náuka na návštevy koncertov, operných predstavení, výstav a pod. Umožniť tak intenzívnejšie prežívať, chápať či hodnotiť hudbu a vytvárať si o nej vlastné názory.

Prostriedky na dosiahnutie stanovených cieľov:

Percepčné činnosti:

Počúvanie hudby:

Tematickým okruhom tohto ročníka sú cyklické skladby. V ňom sú zahrnuté viacčasťové skladby sonátového a suitového cyklu. Žiaci majú možnosť spoznávať cyklické skladby od sólového predvedenia cez rôzne komorné obsadenia až po orchestrálne a symfonické diela.

Sluchová analýza:

V znejúcom zvuku rozlíšiť znenie troch alebo štyroch tónov. Rozvíjať harmonické cítenie žiakov, sledovať melodickú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku (kvintakorde) a štvorzvuku (septakorde). Uvedomovať si zväčšovanie alebo znižovanie harmonického napätia medzi dvoma, prípadne tromi po sebe nasledujúcimi akordmi. Cvičiť hudobnú pamäť na jednoduchých jednotaktových a dvojtaktových melódiách v durových, molových a modálnych tóninách s použitím triol, bodkovaného a synkopického rytmu. Sluchovo rozlišovať intervaly, kvintakordy, septakordy – dominantný a zmenšený.

Interpretačné činnosti:

Spevácke a intonačné:

Zdokonaľovať u žiakov spevácky prejav prostredníctvom ľudových i umelých piesní. Schopnosť intonovať melódie v prebratých tóninách. Intonácia základných intervalov, kvintakordov a ich obratov, D⁷ a zm⁷. Z počutého trojzvuku zaspievať ktorýkoľvek tón.

Rytmické a improvizčné:

Pohybom určiť prízvuky v pravidelne a nepravidelne členených taktoch i v taktoch striedavých. Vytvárať rytmické a melodické sprievody k danej melódii.

Hudobno-náukové pojmy:

Vyvodzovať ich z percepčných a interpretačných činností – cyklická skladba, interpretácia, opus, sonáta, sonatina, suite, concerto grosso, symfónia, divertimento, predohra, tónorod, barok, klasicizmus, neoklasicizmus, piesňová forma, rondo, variácie, sonátová forma.

Odporúčaný hudobný materiál:

Turza – Slujková – Físla: Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ

Metodická príručka hudobnej náuky pre 6. roč. ZUŠ

Zborníky a spevníky ľudových piesní

G. F. Händel: Vodná hudba

J. Haydn: Symfónia fis-mol Rozlúčková, D-dur Hodiny

W. A. Mozart: Malá nočná hudba

L. van Beethoven: Sonáta G-dur op. 14 pre klavír

F. Schubert: Kvinteto Pstruh

H. Purcell: Suite pre cembalo G-dur

R. Schumann: Detské scény

M. P. Musorgskij: Obrázky z výstavy

D. Šostakovič: Symfónia č. 9

F. Liszt: Koncert Es-dur pre klavír a orchester

F. Mendelssohn-Bartholdy: Symfónia č. 4 Talianska

D. Milhaud: Suite pre husle, klarinet a klavír

A. Honegger: Concertino pre klavír a orchester

Výstupy:

V priebehu školského roka sa žiaci na každej vyučovacej hodine hudobnej náuky aktívne zapájajú do jednotlivých činností. Minimálne jedenkrát polročne musia mať známku z odpovede z niektorej z uvádzaných činností. Zároveň sa dvakrát polročne podrobujú aj písomným testom z hudobnej náuky. Žiaci 2. roč. ISCED 2B sa pravidelne zúčastňujú na opernom alebo muzikálovom predstavení v Štátnej opere Banská Bystrica, ktoré škola organizuje v spolupráci so ZRPŠ.

Predmet - zborový spev - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Časová dotácia podľa UP –schválené Ministerstvom školstva dňa 20.augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 01.09.2009:

Zborový spev:2 hodiny

Výchovno-vzdelávací cieľ

Cieľom predmetu zborový spev je poskytnúť žiakom radosť zo spoločného spievania, ktorý im umožňuje sebarealizáciu cez svoj voľný čas, prehĺbovaním poznatkov o hudobných dielach rôznych štýlových období sa harmonicky rozvíja hudobná predstava, intelekt a osobnosť dieťaťa. Dieťa sa stáva vnímavejší ku svojmu okoliu, a stáva sa emocionálne schopnejším prežívať skutočnosť okolo seba. Cieľom je systematicky pracovať pre výbere zborovej literatúry a tým rozširovať všeobecný kultúrny rozhľad. Práca sa naďalej orientuje na poznávanie detských a mládežníckych cirkevných zborových spevov a oboznámenie sa s liturgickým spevom prevádzajúcim cirkevné obrady a sv. omše pre deti a mládež, svadobné piesne a iné náboženské aktivity.

Prostriedky na dosiahnutie cieľov:

Ciele sa dosahujú správnou hlasovou výchovou, správnou dychovou technikou, rozvíjaním rytmického a harmonického čítania. Dbá sa na správnu artikuláciu a kultúru výslovnosti. Stálou sluchovou kontrolou dbať na čistú intonáciu na správne frázovanie a presný rytmus. Rozvíja sa zmysel žiakov na spájanie melodických útvarov do väčších celkov. Precvičovanie spievania z nôt so spreivodom i bez neho. Postupnosťou vytvárať možnosti na zvládnutie dvoj, trohlasých zborov.

Výstupy:

Žiaci končiaci 1.ročníka ISCED 2B na záverečných skúškach musia ovládať a preukázať svoje vedomosti nasledovne:

Žiaci musia zvládnuť spievanie zborových piesní s intonačnou, artikulačnou a výrazovou istotou. acapella, ale aj viachlas so sprievodom klavíra, rytmických nástrojov ako aj so sprievodom malých komorných formácií

Odporúčaný hudobný materiál:

H.L.Hassler - Na hojdačke
J.B.Forester - Lesná studnička, Krokodíl
T.Frešo-- Týždeň malého záhradníka
O.Francisci - Šli dievčence vence viť
Z.Mikula - Hajulienky, haj
T.Andrašovan - Zima na dedine
A.Zemanovský - Svadobné a lúčne spevy

B.Martinu - Petrklíč
 G.Rossini - Duet for two cats
 P.Eben - Zelená se snítka
 N.Rota - Canto di Gloria
 O.Francisci - Kázala mi mati
 O.Lasso - domine deus

Výtvarný odbor - 2. ročník nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

Názov predmetu	VÝTVARNÁ TVORBA II.
Ročník	2. ročník ISCED 2B – šiesty ročník
Časový rozsah výučby	3 hod. týždenne (skupinové vyučovanie)
Stupeň vzdelania	Nižší sekundárny stupeň, ISCED - 2B

Výchovno-vzdelávacie ciele:

- Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť
- Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník
- Budovať v dieťati hodnotový systém, pestovať zmysel pre dobro a krásu
- Usmerňovať vkusovú orientáciu, pestovať odolnosť voči tlaku reklamy a gýču
- Usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám a cieľom
- Sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej, hodnotovej, svetonázorovej
- Zohľadňovať nové trendy vo vývoji umenia
- Cieľavedome využívať nové technické možnosti – počítačová grafika, časom i animácia
- Viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí
- Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich.
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.
- Zkvalitniť hodnotenie a sebahodnotenie žiakov na každej vyučovacej hodine
- Úzka spoluprácu CZUŠ so CZŠ sv. J. Bosca, ale i Novohradským múzeom a galériou v

Lučenci, s Novohradským osvetovým strediskom a Novohradskou knižnicou v Lučenci, formou spoluorganizovanie výstav

- Nadalej sa aktívne zapájať do medzinárodných, celoslovenských a okresných súťaží v detskej výtvarnej tvorbe

Výkonové štandardy - *Profil absolventa*

Profil absolventa **ISCED 2 B Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania žiak získal :

- pomenovať a charakterizovať druhy výtvarného umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky a žánre na úrovni sekundárneho vzdelávania

základný prehľad v oblasti dejín a teórie výtvarného umenia.

orientuje sa v technikách výtvarného umenia a dokáže na základe svojich skúseností tvorivo experimentovať v oblasti výtvarnej tvorby.

- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania, využívať širokú škálu spôsobov šrafovania v závislosti od výberu kresliarskeho materiálu ceruza, tuš, uhlík, rudka, ..)
- kresliť podľa videnej skutočnosti, z predstavy a podľa fantázie s nárokmi na proporcionalitu
- vyjadriť prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov (mierka, farba, intenzita línie, ...) priestorové vzťahy (lineárna perspektíva, vzdušná perspektíva)
- usporiadať a miešať farby na palete i na obraze
- zvoliť kompozíciu vzhľadom na sformulovaný cieľ výtvarnej činnosti
- zvládnuť zložitejšie techniky otláčania (farebný linoryt, rôzne formy sútláčí, ...)
- **je pripravený pre štúdium v ďalších stupňoch umeleckého vzdelávania a stredoškolské štúdium v oblasti výtvarného umenia**

Učebný plán výtvarného odboru ISCED 2 B

Spolu: 105hodín + 6 hodín rezerva na počítačovú grafiku, výstavy a súťaže a dokončenie úloh podľa plánu a mimo neho

Kresba – 30 hodín (10 krát za školský rok)

Maľba – 24 hodín (8 krát za školský rok)

Grafika – 18 hodín (6 krát za školský rok)

Modelovanie a práce s materiálom – 18 hodín (6 krát za školský rok)

Dekoratívna činnosť – 16 hodín (6 krát za školský rok)

K – bod, obrys, svetlo-tieň, rytmus, línia, tvar

M – štvrtna, plocha, línia, tvar, pohyb, priestor, teplé-studené farby

G – monotypia, odtlačky (stopy) predmetov, pozitív – negatív, kontrast

MT – hlina-stopa-reliéf, tvar, objem, objekt

DČ – línia-tvar-ornament, frotáž, vosková rezerva

UČEBNÉ OSNOVY ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU **PRE VÝTVARNÝ ODBOR**

*Názov predmetu: **kresba***

Časový rozsah výučby: 30 hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Plošné zobrazenie predmetov pomocou čiar, alebo bodov - kresba - vo všetkých svojich podobách dominuje medzi ostatnými výtvarnými aktivitami. Žiaci sa učia citlivo rozvrhnúť plochu, výstižne vyjadriť tvar, zdôrazniť alebo potlačiť detaily. Študijná kresba zahŕňa výtvarný prepis

prírodnín a rôznych predmetov, zátiší, zvierat, postáv alebo krajiny. Prostredníctvom kresby a kresliarskych etúd žiaci objavujú špecifickú reč kresliarskych prostriedkov. Všímajú si jednotlivé nástroje a materiály a ich rozdielne účinky.

Ciele vyučovacieho predmetu:

Osvojenie základných vyjadrovacích prostriedkov v kresbe, rozvoj spontánnosti, motorických návykov, pozorovacích schopností, podnecovanie obrazotvornosti.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- hravá a spontánna tvorba
- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- odbúranie stereotypu a schém v zobrazovaní
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

Výtvarný problém	<i>Úloha/opis problému</i>	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
-------------------------	-----------------------------------	--	---------------------------	----------------------

Bod	<ul style="list-style-type: none"> - výrazové možnosti kresliacich nástrojov - hra so stopou - bod ako základný elementárny prvok výtvarného vyjadrenia 	komunikovanie bodov – prechod do línie, plochy – znázorňovanie rôznych štruktúr, plôch – východisko príbehu	ceruza, uhlík, tuš, drevko, krieda odťahok – kresba prstami	Naučiť sa vytvárať rôznorodé kompozície pomocou základného vyjadrovacieho prostriedku, pracovať s rôznymi kresliarskymi nástrojmi.
Línia	<ul style="list-style-type: none"> - zážitok zo spoznávania čiary, rozmanitosť a dynamika 	priamka, krivka pravidelnosť- nepravidelnosť, poriadok-chaos vyjadrenie pocitu, emócie, dynamika čiary – príbeh čiary	kresba ceruzkou, uhlíkom, tušom, fixom, pastelkami	Naučiť sa pracovať s líniou ako výrazovým prostriedkom. Pochopiť rôzne charakteristiky čiar. Rozvíjať spontánnosť a motoriku žiaka.
Línia/ plocha	<ul style="list-style-type: none"> - riešenie plochy pomocou línie a bodu - vyjadrenie vne- mu, zážitku - op-art 	príbeh, pocit, let vtákov, pohyb bodu, prepis hudby, zvukové siločiar, využitie vzťahu línie k bodu, línia a prírodné tvary, lineárna kresba konkrétneho tvaru	kresba ceruzkou, uhlíkom, tušom, fixom, pastelkami, kresba prstami	Naučiť sa využívať líniu ako stavebný prvok plochy. Zážitok z haptickej tvorby.
Línia, bod a tvar	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj obrazotvornosti (objavovanie významov v náhodných tvaroch), využitie nepresných tvarov na zobrazovanie - vizuálne vnímanie tvaru 	hra s obrysom, predmety videné proti svetlu, tieň predmetov, symetria – asymetria,	kresba ceruzkou, uhlíkom, ručkovou, kriedou, tušom, fixom	Schopnosť pozorovať a vyjadriť obrysy rôznych tvarov. Rozvoj obrazotvornosti.

Tvar	<ul style="list-style-type: none"> - uvedenie si výrazu tvaru - vytváranie novotvarov v kompozícii 	<p>deformácia, štylizácia, posun, zväčšovanie-zmenšovanie tvarov, zjednodušovanie tvarov, vzájomné vzťahy tvarov, práca so šablónov – radenie, variovanie tvarov, skúmanie a zobrazovanie predmetov na základe hmatového vnemu</p>	<p>kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom</p>	<p>Podnecovať obrazotvornosť a schopnosť žiaka vytvárať tvarovú kompozíciu, novú skutočnosť. Narušiť stereotyp v dominancii zrakového vnemu.</p>
Svetlo - tieň	<ul style="list-style-type: none"> -pokus o zachytenie plasticosti reálneho predmetu 	<p>kresba predmetu podľa skutočnosti, svetlo-tieň ako kontrast, umelé a prirodzené osvetlenie, hry s obrysami, s tieňmi, predmety videné proti svetlu</p>	<p>kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami</p>	<p>Základný nácvik predmetu podľa skutočnosti. Objavovanie neurčitého, skrytého.</p>
Objem	<ul style="list-style-type: none"> - využitie bodu a línie na vytvorenie svetla, tieňa 	<p>práca s kresliarskym nástrojom – odstupňovanie intenzity čiar, druhy čiar, vrstvenie čiar, zmnožovanie, prekrývanie, šrafovanie,</p>	<p>kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami</p>	<p>Primerane veku zvládnuť techniku tieňovania. Rozvoj predstavivosti, obrazotvornosti.</p>
Plocha	<ul style="list-style-type: none"> -kompozičná výstavba plochy pomocou bodu, línie, tvaru (doterajších poznatkov) 	<p>uzatvorená, otvorená plocha, statická, dynamická plocha Pomocou zmnožovania tvarov, zhusťovania bodov, línií riešiť plochu.</p>	<p>kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami</p>	<p>Osvojiť si využívanie všetkých výrazových prostriedkov pri riešení plochy. Schopnosť vytvárať rozličné varianty riešenia plochy</p>
Plocha (čmáranica)	<ul style="list-style-type: none"> - vytváranie citlivej plošnej kompozície - vlastnosti ohraničenej a neohraničenej plochy - využitie kompozičného elementu plochy 	<p>harmónia-disharmónia plochy, proporcia dynamickosť, napätie, vyváženosť, ohraničená plocha, neohraničená plocha, posuny kompozičného elementu –makro, mikro</p>	<p>kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami</p>	<p>Rozvíjať citlivosť pre plošnú kompozíciu. Rozvíjať citlivosť pre výtvarnú predstavivosť a fantáziu. (pomocou hudby – tónu, zvuku rozvíjať a riešiť expresívne a oblé línie na pocitovej báze)</p>

<i>Rythmus</i>	- usporiadanie prvkov, radenie prvkov, zmnožovanie prvkov	pravidelnosť- nepravidelnosť, harmónia-napätie, komponovanie geometrických tvarov, rytmus štruktúry, pozitív-negatív, opakovanie línií	kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom,	Vnímanie rytmu ako pravidelné usporiadanie. Naučiť sa vnímať rozdiel medzi rytmickým a nerytmickým. Hľadanie nového významu prvkov pri rytmickom opakovaní.
Rythmus	- hľadanie rytmu v reálnom živote (príroda, kolobeh, cyklus, architektúra) - zachytávanie prvkov, detailov, ktoré použijú vo svojej následnej práci	práca s ornamentom, architektonické prvky, detaily, prírodniny, rytmické variácie, otáčanie, nakláňanie prvkov, sústredenie sa na opticky významný bod, svetelný rytmus použitie šablóny,	pastelkami kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Naučiť sa vidieť a vyhľadať rytmus v reálnom živote. Zvládnuť rozličné možnosti zobrazovania, usporiadania prvkov rytmu.

Názov predmetu: mal'ba

Časový rozsah výučby: 24 hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Základom mal'by je výstavba obrazu z farebných škvŕn a plôch.

Mal'ba nadväzuje na kresliarske motívy, ale žiak sa učí využívať iné výrazové prostriedky a výtvarné formy. Žiaci sa zoznamujú s emotívnym (zážitkovým), dekoratívnym, monumentálnym, vecne popisným, konštruktívnym prístupom k mal'be. Hra s farbami približuje žiakom vlastnosti maliarskych materiálov a nástrojov a podporuje živý maliarsky prednes.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- osvojenie si práce s farbou
- naučiť sa miešať farby
- rozvíjať spontánny detský prejav, manuálnu zručnosť
- rozvíjať fantáziu, predstavivosť
- odbúranie stereotypu a schém v zobrazovaní
- poznávať základné kompozičné vzťahy

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií
- návšteva Pamätného domu J. Szabóoa, umelca pôsobiaceho v Lučenci

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
<i>Farba</i>	<ul style="list-style-type: none"> - nosný výrazový prostriedok maľby - zoznámenie sa s farbami (teória) - miešanie farieb - symbolika farieb 	<p>teplé a studené farby, miešanie pastelových odtieňov, farebná stopa – rôzne nástroje, farebná harmónia, farby ročných období, farby chutí</p>	<p>tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček</p>	<p>Osvojenie si práce s farbou hrovou formou, skúšanie, experimentovanie. Podnietiť spontánnosť maliarskeho prejavu u žiakov. Oboznámiť s pôsobením farby.</p>
Škvrna	<ul style="list-style-type: none"> - spontánne experimentovanie s farebnou škvrnou - využitie rôznych maliarskych nástrojov (štetec, špachtľa, prsty) na vytvorenie škvŕn rôzneho charakteru - pastózna maľba 	<p>vytvorenie abstraktnej, reálnej kompozície, dynamická, pulzujúca škvrna artikulácia = doplnenie škvŕny na čitateľný tvar, interpretácia = vyhládanie tvaru v škvŕne</p>	<p>tempera, vodové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje</p>	<p>Vnímať škvrnu ako nosný prvok podnecujúci obrazotvornosť a jej dotváranie. Vyvolávať asociácie, inšpirovať, vytvárať predstavy.</p>

Línia

- línia ako prvok výstavby obrazu
- línia ako nositeľ výrazu
- línia ako prejav maliarskeho rukopisu
- charakter línií

vytvorenie lineárneho príbehu, farebné línie tvorené rôznymi maliarskymi nástrojmi (hra), línia ako gesto, horizontálna línia – asociácia pokoja, vertikálna línia – naznačuje pohyb nahor, šikmá línia – porušuje rovnováhu

tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)

Nácvik zručností pri práci s maliarskymi nástrojmi a materiálmi.

Viesť žiaka k vizuálnemu zážitku a subjektívnemu pocitu z línie

Tvar

- pravidelné geometrické tvary
- nepravidelné tvary
- tvar v spojení s farbou a svetlom vytvára dojem priestorovosti
- charakter a výraz tvaru

nepravidelné (prírodné, organické)-pravidelné (geometrické) tvary, otvorené tvary (prierez, vnútro) jednoduché-zložité tvary abstrakcia, redukcia, štylizácia, reálne zobrazovanie skutočnosti, príbeh

tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)

Rozvoj spontánneho detského výtvarného prejavu, rozvoj manuálnej zručnosti. Podnecovanie fantázie, predstavivosti a výtvarného vnímania.

Plocha

- zobrazenie viditeľného sveta
- maľba podľa skutočnosti
- maľba s dôrazom na farebnú výstavbu tvaru

maľba podľa predlohy, maľba spamäti, rôznorodosť formátu podkladu (zabrániť stereotypu)

tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)

Objavovanie nových možností pri práci s rôznymi formátmi a materiálmi.

Odbúranie stereotypu.

Naučiť žiaka výtvarne členiť plochu a viesť ho k citu pre vyplnenie a vyváženie formátu.

Priestor	<ul style="list-style-type: none"> - proporčnosť - farebná perspektíva - vzdialenosť - miešanie farieb 	<p>interiér-exteriér, zátišie, príbeh,</p> <p>Žiak si zobrazovaný priestor prispôsobuje vlastnej skúsenosti (podvedomé využívanie psychologického pôsobenia farby).</p>	<p>tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>Vytvárať návyky pre vnímanie proporcií, pre vnímanie blízkeho a vzdialeného.</p> <p>Podnietiť u žiaka záujem o prostredie v ktorom žije (byt, dom, dvor, mesto).</p>
Kompozícia	<ul style="list-style-type: none"> - vyváženosť, súlad, harmónia maľby - vnímanie vzťahov medzi zobrazenými prvkami 	<p>opakovanie jedného prvku, spojenie dvoch a viacerých príbuzných prvkov, hľadanie tvarových, proporčných kontrastov</p>	<p>tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, valček)</p>	<p>Poznávanie základných kompozičných vzťahov.</p>

*Dynami-
ka*

- pocitová maľba
- expresívny prejav

asociačné hry, práca na veľké formáty (skupinová práca), ťahy štetcom, valčekom, špachtľou, fŕkanie farby, maľba rukami,

tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje / štetec, valček, špachtľa/

Podporiť spontánny prejav u žiakov, prekonať obavy z veľkého formátu.

Získavanie individuálneho vzťahu k farbe.

Názov predmetu: grafika

Časový rozsah výučby: 18 hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Základom grafickej techniky je rozmnožovanie výtvarnej práce pomocou tlače. Žiaci používajú výtvarný jazyk založený na vzťahoch svetlých a tmavých línií, plôch či textúr. Obmedzujú popisnosť, citlivo vedú linku, členia pozitívne aj negatívne plochu a hľadajú výtvarný poriadok v súlade s grafickou technikou.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- rozvoj zručností, technických schopností
- uvedomovanie si výrazovosti jednotlivých povrchov, štruktúr, textúr
- rozvoj predstavivosti a fantázie
- objavovanie netradičných grafických techník
- zoznámenie s protografickými postupmi

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra
- internet
- návšteva výstav a profesionálnych grafických štúdií
- xerox
- návšteva Pamätného domu J. Szabóa, umelca kedysi pôsobiaceho v Lučenci

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Odtlačky	<ul style="list-style-type: none"> -haptická tvorba - hľadanie možností pri odtlačkoch - hľadanie novotvarov - dotváranie 	<p>odtlačky prstov, dlaní, odtlačky prírodnín (listy, drevo, kameň), zemiakové pečiatky, korkové zátky, odtlačky materiálov (igelit, textília, mikrotén, krčený papier)</p> <p>rytmus, tvar, opakovanie, zmenšenie, zväčšenie</p>	<p>pečiatky, prsty, dlane, tempery, vodou riediteľné grafické farby,</p>	<p>Uplatnenie fantázie a kombinačných schopností.</p> <p>Rozvíjanie haptického zážitku z tvorby.</p> <p>Chápanie princípu reprodukovania, odtlačania.</p> <p>Vnímať pozitív-negatív v grafike.</p>
Monotypia	<ul style="list-style-type: none"> - monotypia ako základná technika tlače z plochy - objavovanie, dopĺňanie tvaru - kombinovanie, odtlačanie - teoretická inštrukcia s ukázkami, hra - zrkadlový odraz 	<p>pozitív-negatív, frotáž, súmernosť, používanie rôznych podkladov (sklo, kov, papier), dotváranie obrazu rozličnými technikami</p> <p>zážitková hra s princípom odrazu – pozitív/negatív, symetria, písmo, znaky, ornamenty</p>	<p>tempery, vodou riediteľné grafické farby, olejové farby,</p>	<p>Zvládnutie techniky monotypie.</p> <p>Rozvoj predstavivosti, fantázie.</p> <p>Rozvíjať cit pre kombinovanie tvarov.</p> <p>Naučiť sa hľadať nový význam vo vzniknutých odtlačkoch.</p> <p>Uvedomenie si výrazovosti povrchov, textúr a štruktúr.</p> <p>Dbáť na správne pochopenie princípu grafiky – zrkadlový odraz pri odtlačaní</p> <p>Zážitkom a hrou vzbudiť zvedavosť a záujem pre grafické techniky</p>
Zrkadlenie		<p>Volný motív, línia, stopa, plocha, raster,</p> <p>- odtlačanie voľne valčekmi, lyžicou, nanášanie farby valčekmi</p>	<p>zrkadlo, rôzny výtvarný materiál</p>	
Sádroryt	<ul style="list-style-type: none"> - zhotovenie sádrovej matrice - zhrnutie poznatkov o tlači, samotný proces odtlačania 		<p>grafické farby, kliniec, valčeky, lyžice</p>	<p>Zvládnutie techniky sádrorytu – neporušená plocha a odoberanie hmoty – čiara, plocha</p> <p>Osvojenie si procesu odtlačania (lyžicou).</p> <p>Cit pre kompozíciu.</p> <p>Rozvoj technických výtvarných schopností.</p> <p>Dodržiavať bezpečnosť pri práci.</p>

Názov predmetu: dekoratívne činnosti

Časový rozsah výučby: 16 hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Dekoratívna činnosť nadobúda stále väčší význam v rámci väzby na maľbu, kresbu, grafiku a modelovanie. Žiaci sa zoznamujú s jednotou tvaru, funkcie, materiálu a dekoru. Postupne sa učia podriadiť výtvarné myslenie voľbe štylizáčného prejavu a optickej čitateľnosti riešenia. Dekoratívne úlohy vyžadujú racionálnu analýzu, logické výtvarné myslenie a znalosť výtvarného jazyka. Dekoratívne činnosti umožňujú prirodzené vyústenie do oblasti estetizácie životného prostredia a priemyselného dizajnu.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- osvojiť si a využívať výtvarné prvky
- štrukturálne radiť dané elementy a stavať ich do nových súvislostí
- poznávať objektívne farebné zákonitosti a ich expresívne vlastnosti

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Vzťah tvarov a línií. Návrh na ozdobný papier.	Vytvoriť vyváženú kompozíciu zloženú z niekoľkých tvarov rôznych veľkostí..	Oboznámiť žiakov s kompozíciou z jedného a viac tvarov - - osová súmernosť - vychýlenie z osi súmernosti bez porušenia pocitu vyváženého umiestnenia tvaru. - vyrovnanie nevyváženého pocitu pomocou malých elementov Pomocou dokreslenej línie zdôrazniť základný pocit z kompozície plochy – silnými a tenšími líniami zvýrazniť pôvodný výtvarný zámer	farebné papiere, lepidlo, tuš, pero, štetec	Rozvoj kombinačných schopností a fantázie
Frotáž. Slnko	Štruktúry získané frotážou usporiadať do jednoduchej kruhovej kompozície, ktorú môžeme dotvoriť líniami.	frotáž, súmernosť, používanie rôznych podkladov - dotváranie obrazu rozličnými technikami	materiály so zaujímavou štruktúrou, ceruzky, rudka, uhlík, farebné pastelky, tuš, pero, štetec	Uvedomenie si výrazovosti povrchov, textúr a štruktúr. Tvorivo vyberať vhodné štruktúry a vyvažovať ich umiestnenie v ploche.
Vosková rezerva. Návrh na textilný záves	Žiaci pracujú s rôznou hrúbkou línie vedenej po ploche papiera v ľubovoľných kompozíciách. Vzniknutá „sieť“ sa stáva dekoratívnym prvkom, ktorý ďalej dotvárajú farbou a čiernou líniov.	Upozorniť žiakov na emotívne ladenie farieb.	voskový pastel, anilínové farby, čierny tuš, pero, štetec	Harmonizovať hru s líniov a farbou do výtvarného celku so zameraním na estetizáciu životného prostredia.

Názov predmetu: dejiny výtvarného umenia

Časový rozsah výučby: doplňujúce

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Dejiny výtvarného umenia a kultúry spĺňajú v učebných osnovách dvojité funkcie. Sú v prvom rade oblasťou, ktorá nám sprostredkuje vzťah a hrdosť k tradícii. Ponúka poznatok, že umenie spolunažíva s človekom už naozaj dlhú dobu a je rovnako vyvíjajúcim sa živým „organizmom“ ako človek sám.

V druhom rade je priestorom, kde možno aktívne pátrať, skúmať a triediť, získavať nielen všeobecný prehľad, ale hlavne osobitý súkromný vzťah k umeniu, k jeho jednotlivým kapitolám z dejín. V neposlednom rade sú dejiny výtvarného umenia ako prehliadka kreativity výrazným inšpiratívnym impulzom k ďalšej tvorivej činnosti.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- poznávať, porovnávať, inšpirovať
- získať vzťah k dejinám kultúry
- uvedomovať si odkazy dejín umenia
- vedieť spracovať spoznaný výtvarný materiál a tvorivo posúvať do vlastných výtvarných činností
- za pomoci DVU podporiť pluralitu názorov, toleranciu a demokraciu v prejave (vysloveného, ale i výtvarného názoru)

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- zážitková forma vyučovania (pátranie, výskum)
- projektové vyučovanie
- individuálny prístup, pozitívne hodnotenie
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení, animácie výtvarných diel

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet

- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
poznávanie	Zoznamovanie sa s dejinami výtvarného umenia na základe štúdia vybraného motívu	Námet: štúdium odevov (materiál, strih, farebnosť), účesov, nábytku a pod. v rôznych obdobiach	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky)	Prvé stretnutie s históriou kultúry, základné oboznámenie s dejinami výtvarného umenia, chápanie časovej osi, postupnosti, náväznosti
Porovnávanie	Porovnávanie, pátranie po rozdieloch a podobnostiach vo výtvarných dielach na základe štúdia vybraného motívu	Námet: štúdium odevu, interiéru, architektonických prvkov a pod. a porovnávanie so súčasnosťou	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky)	Základné oboznámenie s postupnosťou (a možno i cyklickým princípom) dejín umenia, chápanie základných charakteristík na základe pátrania po rozdieloch a zhodách
inšpirácia	Inšpirácia, výtvarný posun na základe štúdia vybraného motívu z dejín výtvarného umenia	Námet: inšpirácia historickým námetom, výtvarný posun do vlastnej interpretácie – napr. klobúk pre prababičku, účes z minulosti, moje obľúbené okno, dom, záhrada a pod.	Odborná literatúra, skice, papierové priestorové objekty, maľba, modelovanie a iné	Chápanie dejín výtvarného umenia ako otvoreného systému, ktorý ponúka materiál na skúmanie, poznávanie, ale hlavne je východiskom pre nové originálne výtvarné riešenia (je inšpiráciou, impulzom k tvorivosti)

Učebný plán výtvarného odboru

Spolu: 105hodín + 6 hodín rezerva na počítačovú grafiku, výstavy a súťaže a dokončenie úloh podľa plánu a mimo neho

Kresba – 30 hodín (10 krát za školský rok)

Maľba – 24 hodín (8 krát za školský rok)

Grafika – 18 hodín (6 krát za školský rok)

Modelovanie a práce s materiálom – 18 hodín (6 krát za školský rok)

Dekoratívna činnosť – 16 hodín (6 krát za školský rok)

g) Učebné plány schválené MŠ SR

Povinný obsah vzdelania sa uvádza v platných učebných plánoch pre ZUŠ schválených MŠ SR č. CD-2009-27474/21375-1:911 s platnosťou od 1. septembra 2009 (primárne umelecké vzdelávanie) a UP MŠ SR dňa 22. 12. 2003 pod číslom 11 215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004, ktorý je záväzný pre všetky odbory v ostatných ročníkoch ZUŠ.

Vzhľadom na to, že vyučovanie na ZUŠ má predovšetkým v hudobnom odbore individuálnu formu, konkrétne učebné osnovy a plány pre jednotlivých žiakov je možné vyhotoviť až po diagnostikovaní ich skutočných zručností a miery talentu, čo po prijímacích skúškach nie je možné objektívne posúdiť.

h) Vyučovací jazyk - slovenský

i) Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

- (1) Základná umelecká škola organizuje prípravné štúdium, základné štúdium, štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.
- (2) Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky.
- (3) Základné štúdium sa člení na dva stupne.
  - Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov
  - Druhý stupeň má najviac štyri ročníky; pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia, možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium.
- (4) Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky.
- (5) V skrátenom štúdiu sa žiaci pripravujú na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.
- (6) Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky.
- (7) Vyučovanie je individuálne a skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.
- (8) Riaditeľ základnej umeleckej školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

Ukončovanie štúdia

[1) Prvá časť prvého stupňa základného štúdia, druhá časť prvého stupňa základného štúdia, druhý stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých sa ukončujú záverečnou skúškou.

(2) Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov, možno štúdium ukončiť len k 31. januáru alebo k 30. júnu.

Vysvedčenie

6) vyučovací jazyk podľa § 12

Spôsob hodnotenia - skúška v 1. ročníku 2.časti pri ISCED 2 B.a vydávanie dokladu – vysvedčenie s doložkou

j) Personálne zabezpečenie

1.	Acélová Katarína	učiteľka	Konzervatórium	klavír
2.	Marianna Donutilová	učiteľka		
3.	Kelementová Terézia	učiteľka	VŠ – štud.	zborový spev Klavír,LDO
4.	Kusnyírová Katarína	učiteľka	konzervatórium	husle
5.	Križáková Svetlana Bc.	učiteľka	konzervatórium	spev
6.	Látková Marta Mgr	učiteľka	konzerv. VŠ	klavír, keyb.,HN
7.	Mihály František PhDr.	učiteľ	konz. VŠ	HN,dychy
8.	Nagy Gabriel	zrš.uč	konzervatórium	klavír,key.,kor.
9.	Nagy Otto	učiteľ		el.gitara
10.	Rovná Denisa	učiteľka	konzervatórium	klavír,keyboard
11.	Šufliarska Mária	učiteľka	konzervatórium	klavír,HN

Výtvarný odbor:

12.	Kurucová Eva Mgr.	učiteľka	VŠ	výtvarná výchova
-----	-------------------	----------	----	------------------

k)Materiálno technické zabezpečenie a priestorové podmienky:

CZUŠ je novou školou so 10 ročnou existenciou, preto budovanie materiálno technického vybavenia školy je len mierne uspokojujúcej fáze čo sa týka nástrojov, učebných pomôcok, notového a knižného materiálu ako aj vybavenia pre informačno-komunikačné technológie.

CZUS využíva priestory Cirkevnej základnej školy sv. J. Bosca na Masarykovej ul.č. 9, v Lučenci v poobedňajšom vyučovaní v súlade s požiadavkami rodičov a rešpektovaním zásad hygieny vyučovacieho procesu.Prísne sa rešpektuje dostatočný čas potrebný na obedňajšiu prestávku detí.

Kladom školy je poloha budovy v centre mesta a jej dostupnosť pre dochádzajúcich žiakov z okolia mesta.

V hudobnom odbore škola disponuje dvomi elektroakustickými klavínovami, 2 keyboardami, 8 staršími pianínami a akustickým krídlom. Finančné možnosti školy nedovoľujú zakúpiť nové hudobné nástroje, hlavne pianína.

V šk.roku 2012/2013 škola nadobudla akustické krídlo.Tento nástroj je darom Ing.B.Herédyovej a je v prenájme školy za symbolickú sumu 1 euro ročne.Hudobný odbor v šk.roku 2012/2013 nadobudol 1 notebook v rámci projektu- Karierový a profesijný rast pedagogických zamestnancov.

Výtvarný odbor pracuje len v triede základnej školy. Ateliér s rozloženými stojanmi a možnosťou dlhodobejšej tvorby jedného výtvarného diela bol na šk.rok 2013/2014 upravený do prijateľnej podoby. Pre potreby práce s grafikou má VO zakúpený grafický lis a uistený v osobitom kabinete VO. Výtvarný odbor v šk.roku 2012/2013 nadobudol 1 notebook v rámci projektu- Karierový a profesijný rast pedagogických zamestnancov.

l) Podmienky na zaistenie BOZ pri výchove a vzdelaní

Za dodržiavanie predpisov BOZP zodpovedá zmluvný bezp. technik, ktorý v spolupráci s vedením školy zodpovedá za dodržiavanie noriem BOZP, vedie agendu BOZP, organizuje školenia pre zamestnancov ZUŠ, má vypracovaný plán revízií a v spolupráci s vedením školy zabezpečuje odstraňovanie závad.

m) Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Systém kontroly a pravidiel správania sa žiakov CZUŠ je zakotvený v školskom poriadku pre CZUŠ

Spôsob klasifikácie a hodnotenia vychádza z Metodického pokynu MŠ SR.

Klasifikačné stupne a celkové hodnotenie žiaka:

(1) Prospech žiaka v jednotlivých predmetoch sa klasifikuje stupňami

- a) 1. stupeň - výborný.
- b) 2. stupeň - chválitebný.
- c) 3. stupeň - uspokojivý.

d) 4. stupeň - neuspokojivý.

(2) Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka sa vyjadruje stupňami

- a) prospel s vyznamenaním.
- b) prospel.
- c) neprospel.

(3) Žiak prospel s vyznamenaním, ak je z hlavného predmetu klasifikovaný stupňom 1 - výborný, v žiadnom z povinných predmetov nie je klasifikovaný stupňom horším ako 2 - chválitebný a z povinných predmetov nemá horší priemerný prospech ako 1,5.

(4) Žiak prospel, ak ani v jednom z povinných predmetov nie je klasifikovaný stupňom neuspokojivý.

(5) Žiak neprospel, ak má aj po opravnej skúške z niektorého povinného predmetu stupeň 4 - neuspokojivý.

(6) Prípravné štúdium sa hodnotí slovne na tlačive schválenom ministerstvom školstva.

(7) Správanie žiaka sa osobitne neklasifikuje.
Vid' Vyhlášku o ZUŠ č.324

n) Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Cieľ kontroly:

- získať prehľad o odbornej a metodickej pripravenosti učiteľov
- zabezpečiť plynulý chod vyučovania, dodržiavanie pracovnej disciplíny
- získať prehľad o úrovni výchovno - vzdelávacieho procesu
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno - vzdelávacej činnosti z predchádzajúceho školského roka
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie žiakov jednotlivými učiteľmi, s cieľom zabezpečiť zjednocovanie kritérií pri klasifikácii
- sledovať evidenciu o klasifikácii žiakov v zmysle Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu
- sledovať efektívne využívanie finančných prostriedkov

Formy, metódy a spôsob kontroly:

a) Priama hospitačná činnosť, v ktorej riaditeľ a zástupca riaditeľa v spolupráci s vedúcimi PK budú sledovať:

- dodržiavanie didaktických zásad, s osobitným zameraním na talentovaných žiakov
- plnenie učebných osnov a metodických pokynov
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky
- dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov, najmä u začínajúcich učiteľov
- dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno - vzdelávacej činnosti
- plnenie plánu práce školy, plánov MZ
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách

- b) Pozorovanie, individuálny rozhovor s učiteľom, hospitácie
- c) Previerky zamerané na plnenie učebných osnov a individuálnych učebných plánov
- d) Hodnotenie verejných vystúpení žiakov HO, výsledky výtvarných súťaží žiakov VO
- e) Spolupráca MZ, kontrola dodržania časového plánu plnenia úloh, zovšeobecňovanie dobrých skúseností z výchovno - vzdelávacej práce
- f) Sledovanie dodržiavania vnútorného pracovného a školského poriadku, záväzného pre pedagogických zamestnancov a žiakov školy
- g) Sledovanie a kontrola dokumentácie školy
  - triedne knihy
  - katalogové listy
  - triedne výkazy
  - záznamy o vedení mimoškolskej činnosti žiakov a učiteľov
  - plnenie BOZ, PO, CO, plnenie plánu revízií, plánu školení, vedenie Zápisníkov BOZP
  - správna evidencia inventáru školy
- h) Kontrola práce triednych učiteľov
  - správne a včasné vedenie triednej agendy
  - spolupráca s rodičmi
  - spolupráca s PK a Umeleckou radou školy
  - dodržiavanie rozvrhu hodín

Kritéria hodnotenia pedagogických zamestnancov školy:

- uvádzajúci učiteľ - kvalita zaškolenia nového pg zamestnanca
- príprava žiakov na prijímacie skúšky na ďalšie štúdium a prijatie na štúdium
- organizovanie - pomoc pri organizovaní súťaží, koncertných vystúpení
- príprava žiakov na súťaže a mimoškolské vystúpenia
- výsledky v súťažiach (okresné, celoslovenské, medzinárodné)
- výsledky žiakov v mimoškolských vystúpeniach, účasť na iných podujatiach (výstavy, vystúpenia)
- správcovstvo kabinetov (hmotná zodpovednosť, nákup, výpožičky)
- skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu
- schopnosť využívania IKT, školenia a kurzy, schopnosť využívania IKT vo výchovno-vyučovacom procese
- zvyšovanie si kvalifikácie, kariérny rast
- zhotovovanie učebných pomôcok
- získavanie sponzorských príspevkov, získavanie materiálneho zabezpečenia školy
- získavanie rodičov pre činnosť v škole
- aktívny prístup k zlepšovaniu školského prostredia
- práca v PK a vedenie PK a UR
- ochota spolupráce s vedením školy

- publikačná činnosť s umeleckým zameraním
- výsledky v rámci školskej a mimoškolskej aktivity
- propagácia školy v rámci iných organizácií a združení
- iné funkcie / obč. združenie, zrs,

Konkrétne úlohy:

Denisa Rovná	inventár a koordinácia detašovaného pracoviska Halič, Divín
Kelementová Terézia Mgr.	inventár detašovaného pracoviska Breznička
Nagy Gabriel	kabinet hudobných nástrojov, technické zabezpečenie, z.r.š
Látková Marta Mgr	členka RŠ, školský archív
Mihály František PhDr.	vedúci MZ, školská kronika
Šufliarska Mária	školská organistka, koordinátorka výberu školného,
Kurucová Eva	nástenky, propagácia, plagáty, kabinet VO, web stránka CZUŠ

o) Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Nagy Gabriel - Vedenie a riadenie školy MPC – BB
 Mgr. Eva Kurucová – Vedenie a riadenie školy MPC - BB

Tento školský vzdelávací program je voľný, dlhodobý dokument, ktorý sa bude postupne dopĺňať a upravovať na základe skutočností, ktoré do výuky prinesie v priebehu zavádzania ŠVP do praxe.

Na základe podkladov MZ a učiteľov jednotlivých odborov i predmetov vypracoval:

Nagy Gabriel, zást.riad. CZUŠ

Schválila:

Mgr. Gabriela Oravcová,
riadiateľka CZUŠ

Schválil:

Mgr. Norbert Bize
riadiateľ DŠÚ - Biskupstvo Rožňava

